

Plenum

Torsdag 23.10.2025 kl. 16.00—19.33

2.6. Muntlig fråga om finansieringsmodellen för välfärdsområdena (Peter Östman kd)

Muntligt spörsmål MFT 164/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Östman, varsågod.

Debatt

16.41 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Lainsäädäntövaiheessa viime kaudella varoitimme, että soteuudistus näyttää keskittyvän liikaa hallinnon rakentamiseen ja yhä kasvaaviin kuluihin, toisaalta aivan liian vähän sotepalvelujen uudistamiseen. Eli tässä mielessä olen samaa mieltä opposition kanssa siitä, että edellisen hallituksen päättämän rahoituslain kannustamattomuus ja menoautomaattirakenne vaativat korjausliikettä. Siksi pidän hyvänä, että hallituksen esityksellä on nyt tulossa kaksi lisävuotta vanhojen alijäämien kattamiseen, jos vuonna 25 päästään hyvinvointialueilla ylijäämään tai nollatulokseen.

Olen ymmärtänyt, että edellisen hallituksen päättämä rahoituslaki kannustaa myös monien ylimääräisten diagnoosien toimittamiseen. Kysyn asianomaiselta ministeriltä: onko tältä osin odotettavissa tarvittavia korjauksia rahoituslainsäädäntöön?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.42 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuuministeri ei ole nyt paikalla, mutta vastaan kysymykseen siltä osin kuin minulla on siitä tietoa. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Antti Kurvinen: Te olette vastuuministeri!] Nämä diagnoosit, mistä nyt on noussut kova kohu, erityisesti Pohjois-Pohjanmaan yhtäkkiä kasvaneiden diagnoosien osalta, mitkä vaikuttavat siihen rahoitukseen: kyllä, työn alla on selvitys siitä, miten hyvinvointialueet oikeasti raportoivat nämä diagnoosit THL:lle ja miten THL ne poimii. Eli kyllä ollaan perustamassa ulkopuolista työryhmää, joka käy läpi tämän asian ja tutkii, missä on se vika, koska näinhän ei voi olla, että diagnoositiedot näin kovasti heittelevät. Kyllä tässä työtä tehdään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

16.43 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Välillä rahaa näyttää olevan, ja välillä sitä ei sitten ole. Hallituksellahan on esimerkiksi rahaa miljoona-, miljardiluokassa suurituloisten ja suuryritysten veronkevennyksiin. Sosiaali- ja terveyspalveluihin sitä rahaa ei sitten riitäkään, vaan sieltä leikataan. Ja nämä ovat niitä poliittisia valintoja, joita hallitus tekee. Mutta suomalaiset ovat hyvin huolissaan sosiaali- ja terveyspal-

Punkt i protokollet PR 101/2025 rd

veluiden tilanteesta, ja he odottavat hallitukselta nyt toimia, mutta hallitus sysää kaikesta vastuuta edelliselle hallitukselle ja sysää sitten ne korjaustoimenpiteet seuraavalle hallitukselle. Mutta te olette vastuussa nyt, ja teiltä odotetaan toimia nyt, ja kantakaa vastuuta.

Arvoisa puhemies! Kysyn hallitukselta: Miten hyvinvointialueiden tulee rakentaa ensi vuoden talousarvionsa tässä tilanteessa? Voivatko ne olettaa, että ne saavat alijäämille kattamisvelvoiteaikaa, kun lakia ei vielä ole annettu eduskuntaan, vai pitääkö niiden noudattaa voimassa olevaa rahoituslakia vai palvelut turvaavia substanssilakeja ja perustuslakia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.44 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus alentaa työntekijän verotusta tällä kaudella 1,8 miljardia euroa. Viitatasitte myös vuonna 2027 voimaan tulevaan yhteisöveron laskuun, jota pidämme myös tässä tilanteessa erityisen tarpeellisenä. Vastaavasti hyvinvointialueiden rahoitus on lähestulkoon kolmannes koko valtion budjetista, ja lisäämme miljardeja lisää rahaa hyvinvointialueille, joten siinä mielessä tämä teidän kritiikkinne ei aivan nyt ollut osuvaa. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Mika Lintilä: Nyt se vastaus kysymykseen!]

Mitä tulee tähän määräaika-HE:hen, tähän esitykseen, joka tähän alijäämän kattamisvelvollisuuden aikaan vaikuttaa, niin kuten jo totesin, sillä pyritään siihen, että niiden alueiden kohdalla, jotka ovat tehneet toimia ja pääsevät tänä vuonna ylijäämäiseen tulokseen, voidaan tätä kattamisvelvollisuuden aikaa pidentää. Vastaavasti ei ole tarvetta eikä lainkaan syytä tehdä sellaista uudistusta, joka automaattisesti kaikille alueille antaisi lisää aikaa eli tässä tapauksessa myös lisää rahaa. [Välihuutoja vasemmalta]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

16.45 **Paula Werning** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuoreen oikeuden päätöksen mukaan hyvinvointialueet on ajettu mahdottomaan tilanteeseen, jos alijäämät on katettava heti.

Hallitus, te olette hankaloittaneet hyvinvointialueiden toimintaedellytyksiä kohtuuttomasti, ja tässä ne seuraukset näkyvät ihan joka puolella maata. Alueet ovat pulassa, henkilöstöä vähennetään ja palvelut heikkenevät. Suoraan sanottuna alueet ovat todellakin lirisä teidän ansiostanne. Hyvä hallitus, miten ajattelette, että kymmenen alijäämäistä hyvinvointialuetta, Kymenlaakso mukaan lukien, voivat kattaa alijäämänsä ilman, että ne rikkoivat lakia ja ilman, että alueiden ihmisiltä viedään mahdollisuus lakisääteisiin palveluihin?

Hallitus, kyllä ne hyvinvointialueet ovat sopeuttaneet. Kyllä siellä on digitalisaatio käytössä. Kyllä ne ovat tehneet parhaansa, että ne siellä pystyvät tekemään laillisen budjetin, mutta kun se ei vain ole mahdollista. Ministeri Juuso, sinä sairaanhoitajana, samalla lailla kuin minä, kyllä sinä tiedät, mistä hyvinvointialueilla [Puhemies koputtaa] leikataan, kun haetaan säästöjä: henkilöstöstä. [Puhemies koputtaa] Oletteko samaa mieltä kanssani siitä, että henkilöstön vähentäminen on teidän hallituksenne aikaansaannosta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Werning, aika on nyt käytetty, ja muistutan edustajaa siitä, että tässä salissa me teitittelemme toisiamme. [Paula Werning: Selvä!] — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 101/2025 rd

16.47 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otan hyvin vakavasti tämän hyvinvointialueiden tilanteen, mikä siellä tällä hetkellä on. [Krista Kiuru: Ei siltä kyllä näytä, joku olisi tehnyt jotain!] Hallitus kuitenkin toimii koko ajan. [Eduskunnasta: Ei siltä näytä!] Me teemme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa. Olemme myöntämässä lisää aikaa niille alueille, jotka pääsevät tasapainoon taloutensa kanssa tänä vuonna, se on noin puolet alueista. Sen lisäksi me käsittelemme näitä lisärahoituspyyntöjä. Meillä on tällä hetkellä kolme hyvinvointialuetta arviointimenettelyssä. Arviointimenettelyiden tarkoitus on varmistaa se, että lakisääteiset palvelut pystytään tarjoamaan ja myöskin siinä taloudellisessa haarukassa, mikä hyvinvointialueilla on mahdollista. Jos se ei ole mahdollista, niin siinä tapauksessa arviointiryhmä tulee varmastikin esittämään lisärahoitusta alueille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.48 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me emme ole aivan selkeitä vastauksia tällä kyselytunnilla kyllä saaneet. Minulla olisi kaksi hyvin yksinkertaista kysymystä.

Kun täällä on nyt sanottu yksiselitteisenä tosiasiana, että rahaa lisätään hyvinvointialueille, niin millä tavalla teille voi olla myös olennainen osa talouden sopeuttamista se kahden miljardin euron leikkaus hyvinvointialueilta tällä kaudella? Ja kuinka on mahdollista, kun hyvinvointialueilla suurin osa kustannuksista on henkilöstökustannuksia, että tämä teidän hallituksenne leikkaus ei osuisi esimerkiksi hoitohenkilökuntaan, lääkäreihin ja niin poispäin? Miten tämä ei muka kuulu teille, että 20 000 on irtisanomisuhan alla?

Ja toinen kysymys näistä alijäämistä Etelä-Karjalassa, se on 120 miljoonaa euroa, ja valtiolta voi pyytää lisärahoitusta. Kysynkin: Kuinka paljon olette varanneet budjettiin lisää rahaa? [Aki Lindén: Kaksi ja puoli miljoonaa!] Kuinka monta miljoonaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.49 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on keventänyt hyvinvointialueiden velvoitteita esimerkiksi hoitotakuuseen ja hoitajamitoitukseen liittyen, mistä seuraa se, että niillä on vaikutuksensa myös rahoitukseen. Kokonaisrahoitusta on lisätty tällä hallituskaudella useiden miljardien edestä, ja kuten olen todennut, niin itsessään tämän rahoituslain, jota me korjaamme useammallakin esityksellä, massiivinen muuttaminen tämän hallituksen toimesta ei ole mahdollista. Se vaatii suuria ponnisteluja. Se vaatii selvästi enemmän aikaa. Me olemme joutuneet sopeutumaan tähän tilanteeseen myös tässä asiassa, minkä olemme edelliseltä hallitukselta syliimme saaneet. Samaan aikaan hallitus huolehtii siitä, että kaikilla alueilla, kuten ministeri Juuso on todennut, palvelut turvataan. [Antti Kurvinen: Miten?]